

Esas no :1999/10183
Karar no :2000/780
Tebliğname no :4/98140901

Göreve gelme suçundan sanıklar Ömer Öztürk, Mehmet Küçük, Cengiz Yalçın hakkında TCY.nm 236/2, 59/2, 72, 647 sayılı Yasanın 4-6.maddeleri uyarınca sanıkların 1.216.000'er lira ağır para cezalarıyla hükümlülüklerine, cezalarının ertelenmesine ilişkin RİZE Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 1998/151 Esas,1998/447 Karar sayılı ve 15.7.1998 tarihli hükmün temyiz yoluyla incelenmesi sanıklar Ömer Öztürk, Mehmet Küçük, Cengiz Yalçın tarafından istenilmiş ve temyiz edilmiş olduğundan, Yargıtay C.Başsavcılığının 16.2.1999 tarihli bozma isteyen tebliğnamesiyle 27.12.1999 tarihinde daireye gönderilen dava dosyası,başvurunun nitelik ve kapsamına göre görüşüldü.

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanunun oluşturduğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak; öğretmen olan sanıkların suç tarihinde kamu sendikalarınınca alınan karara uyarak 1 gün görevlerini geçici olarak yapmadıkları, ikrarlarıyla dosya kapsamından anlaşılmiş olması karşısında, 23.7.1993 tarihinde 4121 sayılı Yasayla, Anayasanın 53.maddesiyle, 12.6.1997 tarihli 4275 sayılı Yasayla 657 sayılı Yasanın 22.maddesinde yapılan değişikliklerle, sanıkların konumundaki kimselere sendika kutna ve bu tür kuruluşlara girme hakkı sağlanmış olmasına ve 1993 yılında TBMM tarafından onaylanarak Anayasanın 90.maddesine göre iç hukuk halini alan Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) nun 87 ve 151 sayılı sözleşmelerinde de, sendikanın amaçları doğrultusunda üyelere etkinlikte bulunabilme olanağı sağlanmış olması sonucunda sanıkların eylemlerinde suç öğelerinin oluşmadığı gözetilmeden, hükümlülüklerine karar verilmesi,

Yasaya aykırı ve sanıklar Ömer Öztürk, Mehmet Küçük ve Cengiz Yalçının temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden HÜKÜMLERİN BOZULMASINA,yargılamanın bozma üçüncü aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 9.2.2000 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.17.2.2000

T. C.
Y A R G I T A Y
DÖRDÜNCÜ CEZA DAİRESİ

ESAS : 1999/10183
KARAR : 2000/780
TARİH : 09.02.2000

- **ÖĞRETMENİN GÖREVE GELMEME SUÇU**
- **DEVLET MEMURLARININ SENDİKA KURMA HAKKI**
- **ULUSLAR ARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜNÜN 87 VE 151 SAYILI SÖZLEŞMELERİ**

ÖZET : Öğretmen olan sanıkların, suç tarihinde kamu sendikalarınca alınan karara uyarak bir gün görevlerini geçici olarak yapmadıkları ikrarlarıyla anlaşılması olmasına karşın, 657 sayılı yasanın 22. maddesinde yapılan değişikliklerle sanıkların konumundaki kimselere, sendika kurma ve bu tür kuruluşlara girme hakkı sağlanmış olması ve iç hukuk halini alan İLO' nun 87 ve 151 sayılı sözleşmelerinde de sendikanın amaçları doğrultusunda üyelere etkinlikte bulunabilme olanağı sağlanmış olması sonucunda, sanıkların eylemlerinde suç öğelerinin oluşmadığı gözetilmeden hükümlülüklerine karar verilmesi hatalıdır.

(765 s. TCK. m. 236/2, 59/2, 72) (647 s. ÇİK. m. 4, 5, 6) (2709 s. Anayasa. m. 53, 90) (657 s. DMK. m. 22)

Göreve gelmeme suçundan sanıklar Ömer Öztürk, Mehmet Küçük, Cengiz Yalçın hakkında TCY.nın 236/2, 59/2, 72, 647 sayılı Yasanın 4-6 ncı maddeleri uyarınca sanıkların 1.216.000'er lira ağır para cezalarıyla hükümlülüklerine, cezalarının ertelenmesine ilişkin RİZE Asliye Ceza Mahkemesinden verilen 1998/151 Esas, 1998/447 Karar sayılı ve 15/7/1998 tarihli hükmün temyiz yoluyla incelenmesi sanıklar Ömer Öztürk, Mehmet Küçük, Cengiz Yalçın tarafından istenilmiş ve temyiz edilmiş olduğundan; YARGITAY C. Başsavcılığının 16/2/1999 tarihli bozma isteyen tebliğnamesiyle 27/12/1999 tarihinde daireye gönderilen dava dosyası, başvurunun nitelik ve kapsamına göre görüldü.

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının olduğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler YERİNDE GÖRÜLMEMİŞTİR.

Ancak; öğretmen olan sanıkların suç tarihinde kamu sendikalarınca alınan karara uyarak 1 gün görevlerini geçici olarak yapmadıkları, ikrarlarıyla dosya kapsamından anlaşılması karşısında 23/7/1993 tarihinde 4121 sayılı Yasayla, Anayasanın 53 üncü maddesiyle, 12/6/1997 tarihli 4275 sayılı Yasayla 657 sayılı Yasanın 22 nci maddesinde yapılan değişikliklerle, sanıkların konumundaki kimselere sendika kurma ve bu tür kuruluşlara girme hakkı sağlanmış olmasına ve 1993 yılında TBMM. Tarafından onaylanarak Anayasanın 90. maddesine göre iç hukuk halini alan Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) nun 87 ve 151 sayılı sözleşmelerinde de, sendikanın amaçları doğrultusunda üyelere etkinlikte bulunabilme olanağı sağlanmış olması sonucunda sanıkların eylemlerinde suç öğelerinin oluşmadığı gözetilmeden, hükümlülüklerine karar verilmesi,

Yasaya aykırı ve sanıklar Ömer Öztürk, Mehmet Küçük ve Cengiz Yalçının temyiz nedenleriyle tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden HÜKÜMLERİN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 9/2/2000 tarihinde OYÇOKLUĞUYLA KARAR VERİLDİ. 17/2/2000

KARŞI OY: Uluslararası Çalışma Örgütü İLO tarafından kabule dilen "Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme hakkının korunmasına ilişkin 87 sayılı Sözleşme" ile "kamu hizmetinde örgütlenme hakkının korunmasına ve İstihdam koşullarının belirlenmesi yöntemlerine ilişkin 151 Sayılı Sözleşme" 11/12/1992 tarihinde T.B.M.M.'nin onay yasalarından sonra yürürlüğe girmiş ve T.C. Anayasası'nın Milletlerarası andlaşmaları uygun bulma başlığını taşıyan 90/5 inci madde ve fıkrasının: "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş bulunan Milletlerarası andlaşmalar KANUN HÜKMÜNDEDİR. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiasıyla Anayasa

Mahkemesine başvurulamaz." Buyurucu hükmü karşısında da birer iç hukuk kuralı HALİNE GELMİŞLERDİR.

657 Sayılı Devlet Memurları Yasasının mülga 22 nci maddesi 17/6/19987 tarih ve 4275 Sayılı Yasayla yeniden düzenlemiş ve : "Devlet Memurları Anayasada ve Özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler." Hükmüyle devlet memurlarına sendika kurma HAKKINI GETİRMİŞTİR.

Anayasa'nın Toplu İş Sözleşmesi hakkı başlıklı 58 inci maddesine 23/7/1995 tarih ve 4121 sayılı Yasanın 4 üncü maddesiyle eklenen 3 üncü fıkrayla: "128'inci maddenin ilk fıkrası kapsamına giren kamu görevlilerinin kanunla kendi aralarında cevaz verilecek olan ve bu maddenin birinci ve ikinci fıkraları ile 54'üncü madde hükümlerine tabi olmayan (yani Anayasanın 54'üncü maddesine göre grev hakkı bulunmayan) Sendikalar ve üst kuruluşları, üyeleri adına yargı mercilerine başvurabilir ve idareyle amaçları doğrultusunda toplu görüşme yapabilirler: Toplu görüşme sonunda anlaşmaya varılırsa düzenlenecek mutabakat metni taraflarca imzalanır. Bu mutabakat metni, uygun idari veya kanuni düzenlemenin yapılabilmesi için Bakanlar Kurulunun takdirine sunulur. Toplu görüşme sonunda mutabakat metni imzalanmışsa anlaşma ve anlaşmazlık noktaları da taraflarca imzalanacak bir tutanakla Bakanlar Kurulunun takdirine sunulur. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usuller kanunla düzenlenir." Denilerek kamu görevlilerince kurulacak olan sendikaların çalışma biçimleri genel çerçeveye içerisinde belirlenmiş, bu fıkrayla ilgili uygulamanın da yasayla DÜZENLENECEĞİ VURGULANMIŞTIR.

Gerek Anayasanın 53/3 üncü madde ve fıkrasında, gerekse 657 Sayılı Devlet Memurları Yasasının 22 nci maddesinde öngörülen yasal düzenlemeler henüz yapılmamış olmakla birlikte özellikle Anayasanın anılan maddesinde belirlenen çerçevenin temel koşullarından birisi ve belki de en başta geleni 54 üncü madde hükümlerine tabi olmayan yani grev hakkı bulunmayan sendikaların kurulacağına ilişkin düzenlemedir ki, Anayasanın bu maddesi yürürlükte olduğu sürece yapılacak yasal düzenlemelerin de buna koşut olması gerektiği yorum yapılamayacak KADAR AÇIKTIR.

Somut olayımıza gelecek olursak; kamu görevlileri olan sanıkların sendikalarının aldığı karar uyarınca Anayasanın yukarıda vurgulanan buyurucu hükmüne ve 657 sayılı Yasanın 26/2 maddesinin grev ve işi bırakma yasağı getiren hükmüne karşın memuriyetlerini terk ettiklerini görmekteyiz.

Gerek Anayasanın 53/3 üncü madde ve fıkrası hükmü, gerekse 87 Sayılı Sözleşmenin 8/1 inci madde ve bendindeki: "Çalışanlar ve İşverenlerle bunlara ait örgütler, bu sözleşmeyle kendilerine tanınmış olan hakları kullanmada, diğer kişiler veya örgütlenmiş topluluklar gibi yasalara uymak zorundadırlar." Biçimindeki ve aynı sayılı Sözleşmenin 3/1 inci madde ve bendindeki "... etkinlikler düzenlemek..." hakkını da böylece yasalara uymakla sınırlayan, 151 Sayılı Sözleşmenin III. Bölümünde kamu görevlileri örgütlerine sağlanacak kolaylıklar başlığı altında 6 ncı maddenin 2. bendindeki: "Bu tür kolaylıkların sağlanması idarenin veya hizmetin etkin İŞLEYİŞİNİ ENGELLEMEYECEKTİR." Yolundaki buyurucu hükümleri ve yukarıdaki tüm açıklamalar karşısında; sanıkların üyesi buldukları kamu çalışanları sendikaları platformu tarafından alınan karar uyarınca sendikal haklarını kazanmak amacıyla bir tepki göstergesi olarak, yürüyüş yapıp geçici bir süre görevlerini yapmamak biçiminde oluşan ve bu durumuyla da 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt hakkının kullanılmasına ilişkin 2822 Sayılı Yasanın 25/2 nci madde ve fıkrasında dahi "Kanunsuz grev" olarak tanımlanan suça uygun eylemlerinde suçun yasal öğelerinin olduğu, bu nedenlerle de hükümlerin onanması gerektiği görüşünde olduğumdan sayın çoğunluğun bozma düşüncesine katılamıyorum.

Kaynak : Corpus Arşiv No:4-19